

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΡΑΕ)
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
(ΑΠΕ) ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Τα έργα ΑΠΕ υλοποιούνται, κατόπιν της επιτυχούς ολοκλήρωσης μίας **σύνθετης διαδικασίας αδειοδότησης**, που περιλαμβάνει **διακριτά στάδια** αξιολόγησης κι έγκρισης, στα οποία εμπλέκονται διαφορετικές διοικητικές αρχές και φορείς, η αρμοδιότητα των οποίων καθορίζεται αναλόγως με το είδος και το στάδιο ανάπτυξης του εκάστοτε επενδυτικού σχεδίου. Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), η διαδικασία που ακολουθείται είναι:

Στάδιο 1: Χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού ή Άδειας Παραγωγής

Αρμόδια υπηρεσία: Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ)

Η χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού ή Άδειας Παραγωγής αποτελεί το **πρώτο βήμα** για την αδειοδότηση ενός σταθμού ΑΠΕ.

1) Η **Βεβαίωση Παραγωγού**¹, που εισήχθη με τον ν. 4685/2020, **συνιστά «άδεια σκοπιμότητας»**². Χορηγείται υποχρεωτικά εφόσον τηρούνται τα προσδιορισμένα στο κείμενο πλαίσιο³ κριτήρια που άπτονται της σκοπιμότητας ανάπτυξης έργου με τα συγκεκριμένα τεχνικά χαρακτηριστικά:

- Η θέση του έργου: Δηλαδή (α) η ύπαρξη επαρκούς ενεργειακού χώρου (μη κορεσμός του δικτύου διανομής), (β) η μη επικάλυψη του προτεινόμενου έργου με άλλο αδειοδοτηθέν, (γ) το μέγεθος του χώρου που πρόκειται να δεσμεύσει το έργο και (δ) η απόσταση των παραγωγικών μονάδων μεταξύ τους.
- Η διακρίβωση ότι το προτεινόμενο έργο δεν εμπίπτει σε ειδικώς και συγκεκριμένα οριοθετημένη ζώνη αποκλεισμού κατά το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ.
- Ειδικώς, για τα αιολικά έργα: δεν προκύπτει υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας του οικείου ΟΤΑ. Αντιθέτως, **δεν εξετάζονται πλέον⁴ οικονομικά κριτήρια, κριτήρια βιωσιμότητας, περιβαλλοντικά ή λοιπά χωροταξικά κριτήρια ή χωροθέτησης ή άλλα κριτήρια** που θα μπορούσαν να προσδώσουν στη Βεβαίωση Παραγωγού τον χαρακτήρα γενικής έγκρισης του έργου.

Επομένως, δια της Βεβαίωσης Παραγωγού βεβαιώνεται απλώς ότι ένας ενδιαφερόμενος φορέας έχει καταχωρίσει παραδεκτώς στο γεωπληροφοριακό σύστημα της ΡΑΕ το ενδιαφέρον του για ένα έργο Α.Π.Ε. σε συγκεκριμένο τόπο, και έχει αποκτήσει το δικαίωμα να επιχειρήσει την έναρξη της αδειοδότησης.

¹ Αυτό ισχύει εν πολλοίς και για την Άδεια Παραγωγής (ν. 3468/2006), η οποία πλέον έχει αντικατασταθεί από τη Βεβαίωση Παραγωγού.

² Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 3749/2008, 4448/2013, 3572/2014).

³ Δηλαδή: ο ν. 4685/2020 και ο Κανονισμός Βεβαιώσεων Παραγωγού (ΦΕΚ Β΄ 5291/01.12.2020).

⁴ Όσον αφορά στο προ ισχύσαν καθεστώς (πριν τον ν.4685/2020), κατά την εξέταση αιτήσεων για χορήγηση Άδεια Παραγωγής, ελέγχονταν επιπροσθέτως (α) η οικονομική επάρκεια του φορέα υλοποίησης και (β) η ενεργειακή αποδοτικότητα του έργου.

Π) Όσον αφορά στην εξέταση αιτήσεων για χορήγηση **Άδεια Παραγωγής**, όσον αφορά αιτήσεις που έχουν υποβληθεί **πριν το ν.4685/2020, καθώς και για χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού Ειδικού Έργου**, όσον αφορά αιτήσεις που υποβάλλονται με το ν. 4685/2020, **ελέγχονται επιπροσθέτως** (α) η οικονομική επάρκεια του φορέα υλοποίησης και (β) η ενεργειακή αποδοτικότητα του έργου. Στην περίπτωση λοιπόν αιτήσεων αυτών, η **Άδεια Παραγωγής και Βεβαίωση Παραγωγού Ειδικού Έργου** διαθέτει τα χαρακτηριστικά που μπορεί να τις αποδίδουν τον χαρακτήρα της **«άδεια σκοπιμότητας»**⁵.

Σε όλες τις περιπτώσεις αδειοδότησης από τη ΡΑΕ πάντως, σημειώνεται ότι η χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού, Βεβαίωσης Παραγωγού Ειδικού Έργου ή Άδειας Παραγωγής **συνοδώς συνεπάγεται ότι το έργο θα αδειοδοτηθεί στα επόμενα στάδια ή ότι θα υλοποιηθεί**, καθώς αφενός ενδέχεται να ανακύψουν σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα, τα οποία εξετάζονται αρμοδίως από τις κάτωθι αναφερόμενες αρχές, αφετέρου ο κάτοχος της άδειας λαμβάνει την τελική επενδυτική απόφαση, σταθμίζοντας τα σχετικά κόστη και τα επιδιωκόμενα οφέλη σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο ήτοι μετά την πλήρη ωρίμανση του σχεδίου του όταν έχουν μελετηθεί πλήρως και έχουν οριστικοποιηθεί τα οικονομικά στοιχεία του έργου περιλαμβανομένων της τεχνικής λύσης και του κόστους σύνδεσης του σταθμού ΑΠΕ με το Σύστημα/Δίκτυο. Δηλαδή, η **αδειοδότηση από τη ΡΑΕ συνιστά το πρόκριμα για να ξεκινήσει ο ενδιαφερόμενος να εξετάζει ενδελεχέστερα τη δυνατότητα ωρίμανσης του επενδυτικού του σχεδίου**, λαμβάνοντας τις επόμενες άδειες που απαιτούνται.

Ειδικά και πιο αναλυτικά όσον αφορά τα περιβαλλοντικά κριτήρια, διευκρινίζεται ότι η ΡΑΕ δεν εξετάζει εν γένει περιβαλλοντικά ζητήματα που σχετίζονται με τη χωροθέτηση του έργου. **Η ΡΑΕ δεν συνιστά περιβαλλοντική αρχή και δεν έχει αρμοδιότητες ερμηνείας και εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας**. Κατά τη ρητή πρόβλεψη του κείμενου πλαισίου (άρθρο 11 παρ. 5β του ν. 4685/2020, καθώς και άρθρο 11 παρ. 2β του Κανονισμού Βεβαιώσεων Παραγωγού), ο σχετικός έλεγχος της ΡΑΕ περιορίζεται στη διακρίβωση ότι η θέση εγκατάστασης του προτεινόμενου έργου τελεί σε συμμόρφωση με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ (ΦΕΚ Β΄ 2464/03.12.2008) για τις περιοχές αποκλεισμού χωροθέτησης εγκαταστάσεων ΑΠΕ, εφόσον οι περιοχές αυτές έχουν οριοθετηθεί κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο. Οι περιοχές αυτές αναρτώνται στο γεωπληροφοριακό του σύστημα της ΡΑΕ. Επισημαίνεται ότι η **ΡΑΕ, κατά την άσκηση της αδειοδοτικής της αρμοδιότητας, δεν έχει διακριτική ευχέρεια αλλά δεσμεύεται από τα οριζόμενα στο κείμενο πλαίσιο (ν. 4685/2020 και Κανονισμός Βεβαιώσεων), οι διατάξεις του οποίου συνιστούν «πλήρη ρύθμιση»**.

⁵ Ειδικότερα, κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας «[...] η χορήγηση άδειας παραγωγής συνδέεται με τη σκοπιμότητα του έργου, ενόψει κριτηρίων κυρίως οικονομικής φύσεως, δεν καθορίζεται δε με την άδεια αυτή η ακριβής θέση της εγκατάστασης, αλλά γενικώς ο τόπος για την άσκηση της δραστηριότητας. Η ακριβής θέση της μονάδας καθορίζεται με την άδεια εγκατάστασης που χορηγείται στον κάτοχο άδειας παραγωγής, ο οποίος υποβάλλει, μεταξύ άλλων, και φάκελο που περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά για την έγκριση επέμβασης όταν αυτή απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης δασικής νομοθεσίας» (άρθρο 7 παρ. 1 περ. γ΄ της ως άνω Δ6/Φ1/13310/18.6.2007 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης), της άδειας δε εγκατάστασης προηγείται έγκριση περιβαλλοντικών όρων (άρθρο 8 παρ. 1 περ. α΄ της ίδιας Δ6/Φ1/13310/ 18.6.2007 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης), στηριζόμενη σε μελέτη, η οποία καταρτίζεται κατά τις οικείες διατάξεις, χωρίς δεσμεύσεις από το γεγονός ότι έχει ήδη εκδοθεί η άδεια παραγωγής (ΣτΕ 1418/2015, ΣτΕ 3652/2005 7μ., 2930, 2011 και 4293/2014 7μ., 4250/2014 7μ., 3572/2014, 3752/2008 7μ., 3650, 3652/2005 7μ.)».

Στάδιο 2: Χορήγηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Αρμόδια υπηρεσία: Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή Περιφέρεια που ανήκει το έργο ή Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)

Η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) συνιστά το πλέον κρίσιμο ορόσημο για την αδειοδότηση ενός έργου ΑΠΕ. Κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση, ελέγχονται ενδελεχώς οι πάσης φύσεως περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου και εν τέλει κρίνεται το ουσιαστικά εφικτό της υλοποίησης του σχεδιαζόμενου έργου.

Εκδίδεται από την αποκεντρωμένη Περιφέρεια που υπάγεται το έργο, εκτός από περιπτώσεις πολύ μεγάλων έργων, που εκδίδεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ).

Κατά το εν λόγω στάδιο, ο επενδυτής **υποβάλλει Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων** για την έκδοση της ΑΕΠΟ, προκειμένου για έργα κατηγορίας Α (Α1 και Α2), και Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) για έργα κατηγορίας Β⁶.

Το εν λόγω στάδιο απαιτεί αναλυτικές μελέτες που πρέπει να συμμορφώνονται με συγκεκριμένες προδιαγραφές που καθορίζει η περιβαλλοντική νομοθεσία και που συνοδεύονται από πλήθος άλλων μελετών (τεχνικών, περιβαλλοντικών, οικολογικών, δασοτεχνικών κλπ), ικανό χρόνο, δημόσια διαβούλευση και ενέργειες προκειμένου να συλλεχθεί ένας σημαντικός αριθμός εγκρίσεων από διαφορετικές υπηρεσίες.

Ενδεικτικά, απαιτείται η εξέταση του φακέλου του έργου και η γνωμοδότηση επ' αυτού από τις **Εφορείες αρχαιοτήτων** (προϊστορικών, κλασσικών, βυζαντινών, μεταβυζαντινών) και νεωτέρων μνημείων, το **Περιφερειακό ή το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο** (εφόσον απαιτείται), τις **δασικές υπηρεσίες** (Δασαρχεία, Δ/νσεις Δασών Π.Ε., προϊστάμενες Δ/νσεις) οι οποίες μάλιστα εμπλέκονται σε πολλά και διαφορετικά στάδια της αδειοδότησης (χαρακτηρισμός εκτάσεων, ΜΠΕ, ΠΠΧ, έγκριση δασικής οδοποιίας, έγκρισης μελετών αποκατάστασης, έγκριση μελετών αντισταθμιστικών αναδασώσεων ή άλλων δασοτεχνικών έργων, υπολογισμός ανταλλάγματος χρήσης, πρωτόκολλο εγκατάστασης), τη **Διεύθυνση Χωροταξίας**, τη **Διεύθυνση Βιοποικιλότητας** (εφόσον απαιτείται), τις **Πολεοδομικές Υπηρεσίες**, το **ΓΕΕΘΑ**, και τα **λοιπά τρία Επιτελεία Αεροπορίας, Στρατού και Ναυτικού**, το **ΕΤΗΜ του ΓΕΑ**, την **ΥΠΑ**, το **Περιφερειακό Συμβούλιο**.

⁶ Διευκρινίζεται ότι, ανάλογα με την κατηγορία του έργου, είτε εκδίδεται Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) κατόπιν υποβολής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για τα έργα κατηγορίας Α, είτε γίνεται υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) για τα έργα κατηγορίας Β. Ειδικότερα, στην υποκατηγορία Α1 κατατάσσονται τα έργα και οι δραστηριότητες που ενδέχεται να προκαλέσουν πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, ενώ στην κατηγορία Α2 κατατάσσονται τα έργα και οι δραστηριότητες που ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η κατηγορία Β περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από τοπικές και μη σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Αρμόδια Αρχή για την έκδοση ΑΕΠΟ έργων Α1 κατηγορίας είναι το ΥΠΕΝ, για την κατηγορία Α2 η αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση και για τα έργα κατηγορίας Β η αρμόδια Περιφέρεια.

Στάδιο 3: Χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης

Αρμόδια υπηρεσία: ΑΔΜΗΕ/ΔΕΔΔΗΕ

Συνιστά επίσης **εξαιρετικά κρίσιμο στάδιο** για την αδειοδότηση των έργων ΑΠΕ καθώς τα ηλεκτρικά δίκτυα είναι σε πολλές περιοχές κορεσμένα και δεν υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσης νέων έργων ΑΠΕ.

Σε κάθε περίπτωση, το κόστος σύνδεσης του σταθμού με το Σύστημα / Δίκτυο, το οποίο αναλαμβάνει ο επενδυτής ενδέχεται να λειτουργήσει αποτρεπτικά για την υλοποίηση του έργου, καθώς -δεδομένης της συμφόρησης του δικτύου- συνήθως απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις για τη σύνδεση του σταθμού (βλ. κατασκευή υποσταθμού, επιπλέον γραμμής κλπ.).

Στάδιο 4: Χορήγηση Άδειας Εγκατάστασης

Αρμόδια υπηρεσία: Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή Περιφέρεια που ανήκει το έργο ή Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)

Εκδίδεται από την αποκεντρωμένη Περιφέρεια που υπάγεται το έργο, εκτός από περιπτώσεις πολύ μεγάλων έργων, που εκδίδεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ).

Στάδιο 5: Πώληση ηλεκτρικής ενέργειας/Συμμετοχή στην αγορά

Αρμόδια υπηρεσία: Σύναψη σύμβασης με ΔΑΠΕΕΠ/ΔΕΔΔΗΕ, Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας/Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦΟΣΕ) ΑΠΕ

Η πώληση ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) **εξαρτάται από την ύπαρξη καθεστώτος στήριξης της επένδυσης**, όπως οι διαγωνιστικές διαδικασίες της ΡΑΕ βασισμένες σε μηχανισμούς αγοράς (feed-in-premium), το σχήμα στήριξης feed-in-tariff, το σχήμα στήριξης net-metering ή οποιοδήποτε άλλο σχήμα κρατικής ενίσχυσης που δρομολογήσει το ΥΠΕΝ. Ανάλογα με το σχήμα στήριξης απαιτείται η υπογραφή σύμβασης πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με την ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ ή τη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ. Σε περίπτωση που η επένδυση ΑΠΕ δεν υπαχθεί σε κάποιο καθεστώς κρατικής ενίσχυσης, τότε η πώληση ηλεκτρικής ενέργειας γίνεται με **σύναψη διμερών συμβολαίων Purchasing Power Agreements (PPAs) με Προμηθευτές ηλεκτρικής Ενέργειας ή μέσω συμμετοχής στην αγορά από κάποιον Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦΟΣΕ) ΑΠΕ**. Η υπογραφή των συμβάσεων αυτών δεν είναι αναγκαστικό να έπεται της χορήγησης Άδειας Εγκατάστασης. Οι μονάδες ΑΠΕ υπογράφουν συμβάσεις με τους Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦΟΣΕ) ΑΠΕ και στην περίπτωση στήριξης κρατικής ενίσχυσης με feed-in-premium, καθώς έχουν υποχρεώσεις εξισορρόπησης, οι οποίες πρέπει να έχουν υπογραφεί πριν την έναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας.

Στάδιο 6: Χορήγηση Άδειας Λειτουργίας

Αρμόδια υπηρεσία: Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή Περιφέρεια που ανήκει το έργο ή Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)

Εκδίδεται από το ίδιο όργανο που εκδίδεται η άδεια εγκατάστασης **μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής και σύνδεσης του σταθμού** και μετά το ικανοποιητικό πέρας της δοκιμαστικής του λειτουργίας.